

SÄÄSTETÄÄN LUONNONVAROJA POISTAMALLA UUSIO- MATERIAALIEN HYÖDYNTÄMISTÄ HIDASTAVIA ESTEITÄ

LÄHTÖKOHTA

Rakentamisessa syntyy noin 15 miljoonaa tonnia jätettä vuosittain. Siitä 90 prosenttia on rakennustöiden yhteydessä irrotettuja maa- ja kiviaineksia. Lopusta kymmenestä prosentista ylivoimaisesti merkittävin osa syntyy rakennuksia ja rakenteita korjattaessa ja purettaessa.

Rakennusteollisuus on pieni jätteentuottaja mutta iso jätteen ja eri teollisuussektoreiden sivuvirtojen hyödyntäjä. Hyödyntämistä hidastavat kuitenkin edelleen lainsäädännölliset esteet ja vaihtelevat tulkinat.

Rakennus- ja purkujätteistä tuotteistetaan kelpoisia, luonnonmateriaaleja korvaavia teknistaloudellisia kierrätysmateriaaleja, joita on jo paljon markkinoilla. Julkinen sektori tarvitaan edelläkävijäksi niiden hyödyntämisessä

Irrotettujen maamassojen tehokas hyödyntäminen alueellisesti edistää materiaalitehokkuutta ja pienentää päästöjä nopeasti ja tehokkaasti. Helsingin kaupunki kulkee tässä edelläkävijänä.

Kiviainesta käytetään noin 150 miljoonaa tonnia vuosittain, josta vain reilu prosentti on kierrätyskiviainesta. Mahdollinen luonnonvaravero ei edistäisi maa-ainesten uudelleenkäytön tavoitteita, koska nämä materiaalit ovat usein huonosti rakentamiseen kelpaavia. Vero valuisi suoraan rakentamisen hintaan ja lisäksi etenkin julkisen sektorin kustannuksia.

EU-komission kiertotalouspaketti jalkautuu toimenpideohjelmineen 2018 alkaen ja vaikuttaa myös rakentamiseen koko 2020-luvun. Sen tavoitteita tukee kansallisesti laajalla sidosryhmäyhteistyöllä laadittu valtakunnallinen jättesuunnitelma ”Kierrätyksestä kiertotalouteen. Valtakunnallinen jättesuunnitelma vuoteen 2023”.

RATKAISUT

JULKINEN SEKTORI INFRARAKENTAMISEN KIERTOTALOUDEN EDELLÄKÄVIJÄKSI

- Kehitetään rakentamisesta julkisille hankkijoille suunnattua, materiaalitehokasta kiertotaloutta tukevaa ohjeistusta.
- Otetaan maamassojen koordinoinnin toimintamallit tavaksi toimia niin julkiselle kuin yksityisellekin sektorille.
- Tuetaan ja edellytetään tarjouskilpailuissa kierrätysmateriaalien tarjoamista julkisiin infrahankkeisiin.
- Edellytetään materiaalitehokkaampia ja korkeampaan kierrätysasteeseen tähtääviä, kierrätysmateriaaleja hyödyntäviä toimintatapoja kaikessa infrarakentamisessa.
- Poistetaan jätteiden hyödyntämistä hidastavia esteitä kehittämällä jätteiden hyödyntämisen sääntelyä ja kelpoisuuskriteereitä.
- Viedään käytäntöön rakentamisen jätteiden ja teollisuuden eri sivuvirtojen hyödyntämistä koskevia toimenpiteitä, jotka sisältyvät valtakunnalliseen jättesuunnitelmaan.
- Kehitetään jätetietojärjestelmää rakentamisen jätteiden jäljitettävyyden ja tilastoinnin parantamiseksi sekä jätteiden ja edistetään sivuvirtojen sähköisten markkinapaikkojen perustamista.
- Verotetaan luonnonvarojen sijasta jätteitä, mikä ohjaa jätteen tuottajia jätteiden korkeampiasteiseen jalostukseen ja parempaan hyötykäyttöön.
- Tiivistetään kaupunkirakennetta ja lyhennetään etäisyyksiä sujuvilla liikenneyhteyksillä, mikä mahdollistaa materiaalien tehokkaan hyödyntämisen, resurssitehokkaan logistiikan sekä palveluiden saavutettavuuden.

